

A KIRÁLYFI ÉLETMENTŐ TÁLTOS LOVA

Hát vót egyszer egy király. Annak a királynak vót tizenkét fia és mind férfi.

Hát mikor fölnyörttek a gyerekek, hogy hát mos(t) má(r) hát majd házasodnak, ugy-e, hát nem egyszerre, hanem hát az öregöbbit, ugy-e, má(r) kezdi, akkor a király kijelentette:

— Addig, fiam, nem szabad megnősülni, még meg nem találjátok azt az asszont, akinek tizenkét lánya van.

Hát szóval, ez ritka dolog. Elig az hozzá, hogy hát a gyerkök mi(t) csináljanak? Ett az idő, kellene házasodni! Hát ők elmennek, megkeresik azt az asszont. De hogy hol találják meg, azt űk nem mondhatják. De addig keresik, még meg nem találják.

Hát mint afféle királyfiak, nem mennek gyalog, hanem hát lóháton. Hát bemöntek az istállóba, aztán válogatták a lovakat. De hát, megjegyzöm, hogy vót ott az istállójikba(n) egy olyan ló, amit nem használtak semmire, mert nem tudták.

Hát akkor, mikor ezök ott válogatták a lovakat, hát a legkisebbik gyerekhöz odaszólt ez a rossz ló:

— Te meg pedig engöm válassz!

Hát nagyot níztek aztán a bátyjai, hogy ez a ló miúta itt van, soha meg nem szólalt, és most szó(l)t a gyerekhöz. A gyerek mög azt mondta neki:

— Mi(t) csináljak én teveled? Te nem tudsz menni!

Nagyon rossz, sovány vót, meg hát olyan elmaradott, ugy-e.

— Ne törődj velem, csak engöm válassz!

— Hát jól van, gyerünk!

Eló(l)dta a kötőféköt, kivezette az udvarra, hogy maj(d) fölnyergeli.

Mikor kivezette az udvarra, hogy maj(d) fölnyergeli, a ló fő(l)dhöz vágta magát. Hát a gyerek megijedt, hogy most mi lesz vele, most megdöglött.

De hát a bátyjai meg persze válogattak jobb lovakat, meg nyergeltek, meg több afféle. Ő meg hát ottan spekulá(l)t, gondó(l)kozott, hogy most kell neki másikat keresni, mer(t) ezzel nem mehet a bátyjai után. Persze aztán a bátyjai fölnyergeltek, el is mentek, őket ott hagyták. Akkor a ló fölugrott, és olyan tártos lett, hogy párját kellett keresni.

Akkor azt mondja a gazdájának:

— Most ülj a hátamra!

Mikor fölű(l)t a hátára, akkor azt mondja:

— Hogy mőnjünk, kis gazdám? Ugy-é, mint a szél, vagy mint a gondolat?

— Kedves lovam, ahogy te gondolod.

Ezzel megindú(l)t a ló. Megy, de csak a levegőbe(n). De megy!

Hát má(r) jó darabig megy, persze utolérték a bátyjait. De a ló nem szólt semmit, ő csak megy. A gyerekek meg észrevette:

— Kedves lovam, én huszárokat látok lent.

— Persze. Azok a te bátyáid. Hanem majd leszá(II)junk, és megvárjuk őket.

Akkó(r) leszállt a ló. Amikó(r) leszállt, megrázkódott, megen olyan sovány lett, mint otthon vót. Persze akkor már nem ment úgy, hanem hát lasikábban.

Mennek a bátyjai, hát ott van előttük. Hát ezők nagyon izé(l)tek rajta, hogy hogy lehet ez, hogy az ű öccsük evvel a rossz lóval úgy elkerülte, hogy űk nem vették észre?

Akkor odaszólnak hozzá:

— Hol kerülté(l) el minket, holott mink nem is láttunk sehoh az úton?

— Én gyüttem az igenous úton.

Hát a bátyjai aztán persze avval mentek tovább, ű meg ott maradt.

Amikor a bátyjai elmentek, megrázkódott a ló, megen o(ly)an tá(l)tos lett belüle. Akkor azt mondta a gazdájának:

— Most űlj a hátamra!

Fölű(l)t a hátára. Megen mikor megindú(l)t, megy, hát csak a levegőbe(n).

Megen mennek egy darabig, megen lekiá(l)t a gyerek:

— Kedves lovam, én huszárokat látok.

— No, ezök a te bátyáid. Hanem maj(d) leszálljunk, és megvárjuk őekt.

Mikor leszá(l)tak, a ló megrázkódott, megen o(ly)an sovány lett, mint vót.

A bátyjai mikor odaérnek, má(r) meg ott áll előttük:

— Hát hogy lehet az, hogy te má(r) meg itt vagy, holott sehoh se láttunk, hogy elkerű(l)té(l) vóna?

A gyerek megin(t) azt felelte, hogy ű gyütt az igenous úton. Ezzel a bátyjai aztán megin(t) mentek.

Hát egyszer, mikor elmentek, a ló megrázkódott, megen o(ly)an sovány lett, mind vót . . . akarom mondani: megin(t) o(ly)an tá(l)tos lett, mint vót:

— Mos(t) gyerünk!

Megen mikor megindú(l)tak, megy, hát csakis a levegőbe(n). Hát egyszer megen azt mondja neki a gyerek:

— Kedves lovam, én huszárokat látok.

— No, azok lesznek a te bátyáid. Maj(d) leszállunk, és megvárjuk őket.

Amikó(r) leszálltak, a ló megrázkódott, megin(t) olyan sovány lett, mint vót:

— No, mos(t) gyünnek a bátyáid. De mos(t) már nem mennek el tőlünk többet.

Rittig odaérnek a bátyjai. Hát megin(t) előttik van! Me-
gin(t) mondják neki:

— Hol kerű(l)té(l) el minket, hogy hát nem láttunk?

— Gyüttem az igyenös úton.

— De a fene egye meg azt az igyenös utat, mos(t) már
nem szakadunk el tőled! Megyünk mink is veled, mert a
mi lovaink némelyik megizzadt, elfáradt és a tiednek semmi
baja sincs, o(ly)an, mint otthon vót.

Így hát mentek együtt. Persze akkor már nem mentek
nagyon, hanem lassiká(l)va.

Hát egyszer estefeled lett az idő. Azt mondja ennek a
legkisebbiknek a lova:

— Itt van egy kis házikó. Hát odáig megyünk, és ott
meghálunk.

Mikor odaértek, azt mondja:

— Meggyüttünk. Ez az a ház, ahol lakik az az asszony,
akit tik kerestök. Ennek van tizenkét lánya.

— Hát jó(l) van, hát most itt meghálunk.

Bementek osztán hálást kért, szállást szóval. Hát az
öregasszony fogadta őket szépen:

— Hát csak nyerge(l)jetök le !Ott az istállóba kössétök
be a lovatokat, és akkor gyertök be vacsorá(l)ni!

Ennek mög odasúgta a lova, a legkisebbiké:

— Igaz, hogy fogadott benneteket az öregasszony, és
maj(d) ád is vacsorát, és a vacsora már ott áll az asztalon,
de a lányok is ott vannak. És most énrám hallgass, amit
én mondok, ne törődj te senkivel! Be fogtok menni vacso-
rázni. Maj(d) mikor bemöntök, akkor az öregasszony majd
odaű(l)tet benneteket az asztalhoz a lányokkal együtt. És
maj(d) mikor vacsoráztok, és ha én kint dombolok, szóval
kint zörgök, akkor gyűj ki hozzám! Hát most elmehetsz!

Hát aztán bementek. Mikor bemennek, hát ott van a
tizenkét lány. Hát akkor az öregasszony aztán nagyság sze-
rint, az idősebb gyerek az idősebb lánnyal, sorba odaű(l)-
tette őket:

— Te ülj ede! Te ülj oda!

Az öregasszon má(r) tudta mindönfélét, sorba odaültette az asztalhoz. Azt mondja ennek a legkisebbiknek:

— Te vagy a legfiatalobb, és a tied lösz a legkisebbik lány, a legfiatalabb.

Mikor az öregasszony ezt elrendelte:

— Hát mos(t) vacsorálatok!

Hát vacsora közbe(n), amint vacsoráznak, kint zörög a ló. Azt mondja a legkisebbik gyerek:

— Kedves bátyáim. Én nem tudom, hogy mi a baj, de az én lovamnak baja van valami. Vagy megette az ennivalóját, vagy szomjas. Nem tudom, de baja van.

Hát a bátyjai osztán olyan könnyedösen:

— Hát eredj, aztán nézzed!

Kiment a gyerek. Hát a lónak nincs semmi baja, csak akarta tudni, hogy úgy van-e, amint ű mon(d)ta? Akkor azt kérdözi tüle:

— No, ugy-e úgy van, amint én mondtam?

— Úgy van.

— Hanem mast, amit mondok, azt neköd be köll tartani, mert ha nem, akkor veszve vagyunk. Te is, bátyáid is, meg én is. Hát mast be fogtok menni. S mikor megvacsoráztatok, az ágyak már készen vannak, s bevezet bennetöket a banya az ágyhoz, és ott lefektet bennetöket, mind a tizenkettötöket a lányokkal együtt. De mivel te vagy a legfiatalabb, tied lesz a legkisebbik lány. Hanem neköd aludni nem szabad, mer(t) ha elalszol, akkor végünk van, veszve vagyunk! Majd mikor a banya bevezet bennetöket az ágyhoz, és lefektet bennetöket, akkor a banya kimegy, ott hagy bennetöket. De te el ne aludj! A banya punt,* elalusztok, szóval é(j)félkor bemegy a szobába, úgyhogy tik nem veszitek észre, mer(t) hát akkor alusztok, és eldara-boli a nyakatokat.

* pontosan.

Hát akkor a gyerek megije(d)t, hogy hát most mi lesz? Alig várták, hogy találják meg ezt a helyet, asszont, szóval, és mos(t) nem lesz belülük semmi, a házasság(bú)(l) Azt mondja neki a lova:

— Ennek így kell lenni! Ne törődj te semmivel, csak amit én mondok! És maj(d) mikor lefeküsztok, a banya elcseréli, szóval majd mikor elalusztok, elcseréli a sapkát a kendővel.

Úgy is lett. A kendőt a sapka helyére, a sapkát a kendő helyére, elcserélte, szóval.

— De mikor kimegy az öregasszony és te nem alszol, akkor ugorj le az ágyrú(l), és ezeket az izéket cseréld vissza úgy, mint volt! Mert maj(d) ha begyün a banya a késsel, ne a ti nyakatokat vágja el, hanem a lányaiét.

Hát megen megijedt a gyerek. Hát mos(t) mi haszna gyüttek ide, nem lesz belüle semmi, az ű házasságuk(bú)(l).

— Ja, ennek így kő(ll) lenni! És el ne aludj aztán se, mert maj(d) mikor a banya bemege, és maj(d) persze lámpát nem visz, sötétbe(n) megtapogati, hogy hol van a sapka és hol van a kendő, arrú(l) tudja meg, melyik a férfi és melyik a nő. És maj(d) mikor az öregasszony ez(t) megcsinálta, hogy elvagdú(l)ta a lányainak a nyakát, akkor te rögtön ugorj le az ágyrul, gyűjj ki hozzám! Mos(t) bemehetsz.

Hát bemönt a gyerök. Osztán vacsoráztak tovább. Mikor kész lett a vacsora, vezeti őket az öregasszony az ágyba, a szobába, szóval az ágyhoz. Nahát mast aztán sorba megin(t):

— Ide az idősebb gyerek az idősebb lánnyal, le fogtok feküdni.

Amikor lefeküdtek, az öregasszony elcserél(l)te a sapkát a kendőér(t), a kendőt a sapkáér(t). Szóval elcserélte. Azal az öregasszony kiment. Ez a gyerök mög, hát persze nem aludt, ű látta. Leugrott az ágyrú(l) és visszacserélte.

Punt é(j)félkor nyílik az ajtó, hát ű észrevette, mert nem aludt. Hát a nagy fényös kést hozi az öregasszony. Oda-ér az ágyhoz, az elsőhöz, persze sötét vót, lámpát nem vitt, hát megtapogatta, hogy hol a sapka, és hol a kendő. Arra ű nem számított persze, hogy a gyerök visszacseré(l)te. Hát amint ő elizé(l)te, az öregasszony a szerint, hogy: most itt fekszik a gyerök, itt fekszik a lány, fogta azt a nagy kést, oszt a nyakán csak végighúzta, elvágta a nyakát, de nem a gyerökét, hanem a lányét, szóval a lányáét. Hát így aztán sorba mindön ágyhoz. Amikor ezt elvégezte, akkor megin kiment az öregasszony.

Ez meg kiugrott az ágybú(l), és kiment a lovához az istállóba. Azt kérdi a ló:

— No, mi van?

— Úgy van, amint mondtad.

— Most rögtön menj be, és kelt(s)d föl a bátyáidat, hogy hurcó(l)kodjanak, mert reggel a banya észreveszi, hogy a lányai nyakát darabó(l)ta el, akkor nekünk végünk van. Így hát mos(t) csak menekülni mentű(l) gyorsabban!

— Hát mink hova menjünk?

— Az a te bajod! Csak a bátyáidat kelt(sd) föl, hogy pakoljanak és menjenek! Maj(d) mink elvégezzük dolgunkat.

Bement a gyerek, sorba minden ágyhoz:

— Bátyám, ke(l)j föl, mert baj van! Menjetök, nyergeljetök és pakoljatok innen!

Hát osztán űk mentek is mindjárt. Nyerge(l)tek, pakó(l)-tak, el is mentek. Akkor mondja a gyerek:

— Hát mivelünk mi lesz?

— Ne törődj velem!

Mikor mind elmöntenek a bátyjai, nem vót senki, azt mondja:

— Most engem vezess ki!

Kivezette a lovat az istálló(bú)l). A ló megrázkódott, olyan tá(l)tos lett, hogy párját kellett keresni.

— No, most ülj a hátamra! Mielőtt megindulnánk, megmondom, hogy ha megyünk az úton, akkor se ne láss, se ne ha(II)j semmit! Ha látol valamit, ne lásd! Ha hallasz valamit, ne halld! Nem úgy, mint mikó(r) gyöttünk és mon(d)ta(d), hogy te huszárokat látol, és le köllött szállni. Hát most bármit látol, ne lásd, mert ha le köll szállni, hátha elcsípnek.

Na, evvel osztán megindultak. Hát mikor megindult, ódalba rugta a ház ódalát, azt mondja:

— Isten áldja meg, édesanyám!

Akkor gyött észre a banya, mert a(z) is tündér vót.

És akkor, mikor megindú(l)tak, hát megy a ló, megy, de csak a levegőbe(n). Ez mög, az öregasszony kajabál utána, hogy:

— Megá(II)j, fiam!

Az mög azt felelte rá:

— Többre böcsülöm a gazdámat, mint az anyámat.

Evvel osztán mentek. De mennek, mint a szélvész. De az öregasszony is nyargal utánnik, hogy hát hogy fogja el őket. Próbá(l)ta evvel a tündéri varázs-izével valahogyan, ha el tudná fogni. Utánnik dobott egy aranytollat. Persze hát az arany fénylett a sötétbe(n). A gyerök odakiá(l)ta a lónak:

— Kedves lovam, én valami fényösségött látok.

— No, ugy-e, mon(d)tam, hogy ne láss semmit?! De mos(t) már, ha megláttad, le köll szá(II)nunk, és föl kell venni, mer(t) ha nem veszünk föl, akkor baj lesz. De ha fölveszünk, akkor is baj lesz. Ez mindegy, ennek így kő(II) lenni! Ezt föl kell venni, akármilyen baj lesz!

Leszá(II)nak, hát egy aranytoll. Avval osztán űk megen mennek tovább. Az öregasszony nem érhetette e(l).

Akkor megin(t) utánnik dobott egy olyasféle darab arany-szörű valamit. Megen azt mondja a gyerök a lónak:

— Kedves lovam, én valami fényösségött látok.

— Hát megmon(d)tam má(r), ugy-e, megmon(d)tam, hogy ne láss? De ha má(r) megláttad, föl kell venni!

Leszá(II)tak, hát egy aranypatkó volt, amit utánnik dobott az öregasszony. Akkor se foghatta el őket az öregasszony. Azzal űk mennek tovább.

Azután az öregasszon megin(t) utánnik dobott valamit. Megen azt mondja a gyerek:

— Kedves lovam, én valami fényösségöt látok.

— Hát ugy-e, megmon(d)tam má(r), hogy se ne láss, se ne ha(II)j? Hát má(r) egysze(r) megláttad, föl kell venni, mer(t) baj lesz, ha nem veszünk föl.

Ezzel űk megin(t) mennek tovább. De akkór(r)a már átértek a tündérországon, így a tündérok tovább nem üldözhatték, nem mehettek utánuk.

— Hát mos(t) má(r) nem kell fé(l)ni, mos(t) má(r) nem üldöznek, majd leszállunk.

Leszá(II)t a ló, mer(t) az má(r) tudta is, hogy hova, vagy hogyan.

Amikó(r) leszá(II)t, hát egy város lett előttük. Akkor azt mondja neki a lova:

— Hát látod, most be fogunk menni ide ebbe a városba, és te fogsz menni házrú(l)-házra, hogy szolgálatot keresni. És én is megyök veled. És esetleg akad olyan valaki, akinek köllene szolga. Úgy alkudjál vele, hogy ahol te szolgálsz, én is ott lehessek. Hogyha én is veled maradok, akkor nem köllesz, mer(t) mit csináljanak ilyen rossz lóval, mint én. De azé(rt) te arra ne adj semmit, csak menni kell tovább, házrú(l)-házra, maj(d) csak akad valaki ekkora városba(n).

Így osztán mentek városon végig. Bement egyik házhol.

— Ugy-e, mi járatbú(l) van? — kérdözték.

— Szolgálatot keresök.

— Hát jó.

Egyik mon(d)ta, hogy nem köll. A másik helyön mon(d)-ták:

— Jó, hát nekünk köllene.

Hát kez(d)tek ott aztán alkudozni. Amikor ez kijelentette, hogy ő másképp nem marad itt, mint a lovával együtt, hát bizon kizavarták több helyünnen, hogy hát mi(t) csináljanak evvel a rossz lóval? Még azt is tartásák? Elzavarták.

Addig gyüttek-mentek városba(n), hogy odaértek a királyi udvarhoz. Hát a király fiatal király vót, még felesége se vót. Hát mikor bementek, mindjárt kérdi a király, hogy mit akarnak, mit keresnek?

— Hát szolgálatot keresünk.

— Miféle, milyen szolgálatot akarsz, szeretné(l) legjobban?

— Hát má(r) mivel itt van a lovacsám, legjobban szeretnék csak kocsisnak.

— No, éppen erre vóna szükségöm, mert mast egy pár napja egy kocsis elment. Hát az helyébe köllene másik.

— De megkérem a király őfelségét, hogy ha már én itt maradok, akkor a lovam is itt velem, mert másképp nem maradok itt.

— Hát csak eredj! Eredj be az istállóba! Ha már ezt a rossz lovat nem tudnám eltartani, akkor nem mondhatnám, hogy király vagyok.

Így hát osztán elvezették oda, abba az istállóba, arra a helyre, ahonnand a kocsis elment. Szóval vót neki tizenhárom kocsisa, és mos(t) csak tizenkettő van, mer(t) egy elment, hát az helyibe köll.

Hát osztán odavezették, átadták neki, hogy ez lesz az ő izéje, az istálló meg a ló. Hát osztán ő is bekötötte az ő lovát is, és ott etette a többivel.

No jó, de hát osztán mikor este lett, estefelet lett az idő, hát akkor abba(n) az időbe(n) még olajt meg villanyt, meg ilyesmi nem is vót, hanem gyertyánál világítottak. És a kocsisok kaptak mindön nap, mindön este, szóval, minden kocsis két szál gyertyát. Egyiket este, még fönt vannak az

istállóba(n), másikat meg reggel, mikó(r) fő(l)kelnek. Ez minden nap kijárt a kocsisoknak.

Hát osztán mikor beestelődött, az(t) mondják neki azok a kocsisok, akik már ott voltak:

— Nahát gyere te is velünk! Elmegyünk, kapunk gyertyát.

Hát elment ű is. Megkapták a két szál gyertyát mindegyik, azzal hát kimentek az istállóba.

Hát aztán mikor beestelődött, hát ű nem gyú(j)totta meg a gyertyát, mert nem vót rá szüksége. Mert a tündérok olyan varázs-izével dolgoztak, hogy amit ű hozott, akit talá(l)tak az úton, az olyan világosságot adott az istállóba(n), olyan vót az istálló, mint nappal, oly fényös. De hát a lovakat se o(ly)an nagyon kellett neki gondozni, mert a tündérok azok nagyon gondozták.

Hát osztán másnap este megin(t) gyünnek a kocsisok, hogy menjünk a gyertyáér(t)! Persze azoknak erre nem vót gon(d)juk, nem tudták, hogy ez nem használja a gyertyát. Ű annyit mondott, hogy ű most nem megy, mert űneki még van. Hát ezek a kocsisok osztán gondó(l)koztak, azt mondják:

— Hát jó, ha van is, de hát minek hannád ott, mikor ez kijár? Ne hadd ott a királynak, hát annak úgyis van ölég! Ez neköd kijár, ez a tied. És esetleg, ha nem használhatod el, vagy nem használod el, akkor eladhatod, de ez a tied.

Hát ű nem mén.

— Hát ha nem gyüsz, nem gyüsz. — Abbahagyták: — Hát ha nem gyüsz, nem gyüsz.

Hát a többi kocsis osztán elment. Mögkapták a gyertyát, meg is hozták. Hát így osztán dolgozgattak ottan, tudták a teendőiket.

Másnap megin(t) mennek a gyertyáér(t). Megin(t) megszólították ezt az új kocsist. Hát ű nem megy, mer(t) űneki még van. Hát akkor már ez nekik föltűnő vót, hogy

hát ez talán nem is eteti, talán nem viseli gondját a lónak? Ez talán lefekszik még naponnan, azér(t) nem köll neki gyertya, azér(t) nem égeti ez? De hát az az ő baja! Maj(d) hogyha vizsga gyün, átvizsgálík a lovakat és az istállót, ha nem lösz rönbe(n), majd ű szenved érte. Ezzel űk elmentek megin(t) a gyertyáér(t).

Hát osztán harmadik nap, negyedik nap, így sorba mindön nap mentek, az meg egyszer se mönt. Hát elmönt má körű(l)belű(l) egy-két-három hét, hát a király egyszer vizitöt tartott a kocsisok közt. Elmönt az első kocsishoz, átvizsgá(l)ta, nem talált semmi hibát. Jó(l) van, rendbe(n) van minden!

Mén a másíkhól, harmadíkhól, így sorba, mint a tizenkettőhöl.

Amikor odaért ehhöl a tizenharmadíkhól, ehhöl a györökhöl, hát csak elbámú(l)t a király maga is, hogy még az ű palotája se különb, mint ennek az istállója. És a lovak olyanok vótak, hogy még olyan ló sose vót az istállójába(n). Akkor elkezd(d)te az első kocsistól az utolsóig, szóval a kocsisokat mind elkezd(d)te dorgálni:

— Ide figyeljetök! Látjátok ezt a györököt? Két-három hete, hogy ide jött, és hogy níz ki ez az istálló, és hogy níznek ki a lovak! Ez a kocsis! Embörnek való, nem úgy mint tik! — Hát szóval leizé(l)te űket.

Ezeknek aztán ez nem tetszett, hogy űket a király lepiszkó(l)ta, holott rendbe(n) tartották űk is. És legfőképp az meg hát még gyertyáér(t) se gyütt, hát akkó(r) miné(l) izé(l)t éjjel, miné(l) dógozott? Hát akkor oszt ezek összebeszé(l)tek, hogy ezt ennen el kell valahogyan marni. De hogyan? Hát nem bírják, hát kötelességének eleget tesz. A király rendbe(n) hagyta, hát akkó(r) nem tehetnek semmit.

Megen osztán, mikor elgyün az idő, hogy köllene menni a gyertyáér(t), hát ű nem gyün. Akkor ezek a többi kocsisok összebeszé(l)tek, hogy ett valaminek lenni köll a do-

logba(n)! Két szál gyertyával ennyi idő uta? És űk magik is látták, hogy a lovak naprú(1)-napra mindég szebbek, mert a tündérok kipucolták, kiizé(1)ték mindönfélét, csak úgy ragyogott a szőrük. Hát elhatározták, hogy most ezt meglesik, ugyan mit csinál nekik éjjel, hogy gyertyát nem visz?

Hát egyszer egy este odamennek az ablaka alá, és onnan lesték. Hát mikor odaérnek, betekintenek az ablakon, hát olyan fényös az istálló, hogy még a király palotája sincs olyan. De a lovak is, csak úgy ragyog a szőrük. Mi ez? Mi(t) csinál ez? Hát egyszer észrevették, hogy az ablakba(n) ott vót ez az aranytoll. Akkor űk ezt bejelentik a királynak.

Hát másnap el is möntek a kihallgatásra. Be is jelentették, hogy ez a gyerök, aki ide gyűtt most kocsisnak, hogy a gyertyáé(rt) sohase gyün, és mégis o(ly)an világosság van nála mindön éjjel az istállóba(n), mert arany van az istállójába(n), és annak a világossága olyan világosságot ad, hogy bir dolgozni.

Hát osztán a király elhatározta, hogy majd ő megtudja ezt bővöbben. Akkor fölhívatta a gyerköt a király:

— Hát, fiam, aminél az éjjel világítottá(1), azt neköm hozd föl!

Fölvitte a gyerök, átadi a királynak. Hát egy arany madártoll. Akkor azt mondja neki a király:

— Ha neköm ezt a madarat, akinek a tollábú(1) ez a darab hibádzik, elő nem hozod, vagy meg nem hozod, akkó(r) regge(1)re fölakasztatlak!

Hej, akkor osztán szomorú lett a gyerök, hogy hol talál ű most ilyen aranymadarat, és hogy ez a toll hibádzon belüle? Hát kiment aztán az istállóba, de hát nincs kedve semmihöl. Mindig spekulá(1)t, hogy majd reggé(1)re fölakaszi a király, mert ű ilyen madarat úgyse talál.

Hát amint ott sétál az istállóba(n), hát látja a ló, hogy nagyon szomorú.

— Ugy-e, úgy látom, hogy nagyon szomorú vagy. Mi bajod van?

— Hát a király azt mondja, hogy ha ezt a madarat, szóval egy aranymadarat aranytollal, és hogy éppen ez a toll hibázik belüle, ha meg nem hozom, hát reggél(re) föl akasztat.

— Látod, ugy-e megmon(d)tam akkor, amikor gyöttünk az úton, hogy ne láss és ne ha(ll)j semmit, és te megláttad! Hát föl köllött vennünk, mert ha nem vettük volna föl, most akkor kereshetnénk. Na, de hát azér(t) ez még nem o(ly)an nagy baj! Gyere, előbb vezess ki az istálló-bú(l)!

Kivezette a lovat az udvarra az istálló-bú(l). A ló meg-rázkódott, olyan tá(l)tos lett, párját kellett keresni.

— Mast ülj a hátamra!

Amikor ráült, megindult a ló. Hát megy, csak megy, de fönt a levegőbe(n). Hát csak megy, csak megy.

Egyszö(r) leszá(ll)t egy tó mellett:

— Itt van ni, vedd föl ezt a madarat!

Leszá(ll)t a gyerek, fölveszi, hát direkt aranymadár. Próbá-li bele azt a tollat, hát mintha csak onnan szaka(d)t vóna ki.

Nahát akkor elvitte, és átadta a királynak. A király oszt ennek nagyon megörű(l)t.

No, jó(l) van, de a kocsisok megen mikor mennek a gyertyáé(rt):

— Mos(t) má(r) elvette tüle a király. Maj(d) meglássuk, hogy elgyün-e ű is?

Hát mikor gyün az idő, hogy na, hát mennek a gyertyá-ér(t), megszólították, hogy hát: na, hát menjenek a gyertyáér(t)! Hát ű nem megy. Azt mondják ezek a többiek:

— Hát az anyja szentjét, mos(t) má(r) elvette tüle a király, és mégse gyün a gyertyáé(rt)? Maj(d) meglessük az éjjel megin(t), hogy mi(t) csinál.

Este osztán, mikor má(r) elgyütt az idő, megin(t) oda-

mennek, az istállóablakra. Odamennek, hát már megin(t) csak úgy ragyog az istálló olyan szép fényös, de a lovak is. Hát mos(t) mi(t) csináljanak? Amint odatekintenek, nézik, hát ott van megint az istállóba(n) egy darab aranyféle, és az bevilágította az egész istállót meg mindönt. Fényöség vót olyan, hogy! Hát űk ezt megin(t) bejelentik a királynak, hogy hát valahogyan csak el tudnák űtet onnan marni.

Hát másnap megin(t) elmentek a kihallgatásra, s mon(d)ták a királynak:

— Már megin(t) van nála olyasmiféle valami, azér(t) nem gyün a gyertyáér(t).

— Nem baj, majd én elhozatom vele!

(Ak)kor fölhívatta megin(t) a gyermeket:

— Aminél világtottál az éjjel, azt nekem hozd föl!

Fölvitte, átadta a királynak. Hát aranypatkó volt. Mikor meglátta a király, akkor azt mondta:

— Ha ezt a lovat neköm elő nem hozod reggél(re), akkor fölakasztatlak, akinek a lábárú(l) ez a patkó hibádzik.

Hát mos(t) mit csináljon? Hol talál ű most aranylábú lovat és hogy ezök a patkók éppen azokérú(l) hibádzik? Hát megin(t) osztán, mikor kiment az istállóba este, megin(t) o(ly)an szomorú lett, hogy hát hol vegyen ű olyan lovat, hogy aranypatkó legyen a lábán, és hogy direkt hogy ez passzoljon rá?

Hát a ló eszrevette megen, hogy olyan szomorú:

— Má(r) mög bajod van?

— Az ám, mégpedig nagy!

— Hát mi?

— Azt mondta a király, hogyha ezt a lovat meg nem hozom, akinek a lábárú(l) ez a patkó hibádzik, akkor fölakasztat.

— No látod, ugy-e megmon(d)tam, hogy ne láss és ne ha(ll)j semmit, mikor gyüttünk? Látod, ahhol vót eszöd, hogy mögláttad, de arra nincs eszöd, hogy hogy köllene

ezt a lovat meghozni! Menj el ahhol a királyhoz, és mondd meg neki, hogy még máma, ez napon hogyha megadi, ami ahhol szükségös, akkor te reggél(re) meghozod neki azt a lovat, amit ű keres.

— No jó, hát mi vóna hozzá szükséges?

— No, lá(dd), ugy-e nem tudod? Menj el hozzá, és mondd meg neki, hogy rendeljen tizenkét bivalybőrt és tizenkét zsák szenet és tizenkét zsák hamut. Ha ez(t) megadja, akkor te meghozod azt a lovat, akit ű kíván.

Elment a gyerek, és mondja a királynak, hogy ű meghozni azt a lovat, hogyha a király megadja, ami ahhol szükségöltetik.

— Hát mire vóna szükséged?

— Tizenkét bivalybőr, tizenkét zsák szén és tizenkét zsák hamu. Ha ezt megadja a király, akkor én meghozom azt a lovat.

Mindjárt a király meghagyta, hogy állítsák elő, rakják oda az udvarra rakásra! Odahor(d)ták és odahánták az udvarra.

Akkor a gyerekek elment az istállóba megin(t):

— No megvan.

— Megadta a király?

— Meg.

— No, hát most engöm vezess ki!

Kivezette. Amikor odamentek azokhoz a tárgyakhoz, az(t) mondja neki:

— Mast ezt pakold rám!

A gyerek csak bámult egyet:

— Ezt lehetetlen, mert ennek egy szekér köllene, nem ilyen rongy ló, mint te. Hogy pakoljam én ezt terád?

— Ja, ennek pedig így kell lenni, mer(t) másképp végünk lesz, nekem is, meg neked is, de a bátyáidnak is.

— Hát hogy pakoljam rád?

— Elsősorba(n) teríts rám egy bivalybőrt, de nem a szőrivel, hanem színével, hogy a szőre kifelé legyen!

Mikó(r) ráterítött egyet:

— Most ezen szórd el egy zsák hamut!

Ráöntötte a hamut.

— Most önts rá egy zsák szenet!

Hát persze ott a hamu, ott a szőr közé megtő(l)t a szőre, és mikó(r) ráöntötte, az ott a hamu között meg csak elizé(l)t, szóva(l) nem hullott le.

— Mos(t) terítsd le egy másik bőrrrel, tetére megin egy zsák hamut, azután meg egy zsák szenet, és így pakold rám mind!

Amikor fölpakolta:

— Most ülj a hátamra! — És megindultak és mentek.

Hát mikor mennek, egyszer azt mondja a ló:

— Itt leszállunk!

Leszálltak, hát egy nagy tölgyfa vót ott. De hát ott a tölgyfa mögött meg volt egy nagy tó, ott volt a vízparton ez a tölgyfa. Akkor azt mondja a gyerekeknek:

— Most ájjál* egy gödröt!

— De mivel? Hogyan?

— Ahhol semmi közöm.

— Hát mér(t) nem mondtad otthon, és akkor hoztam volna ásót, akivel kiájnam. De most mivel ájom?

— Hát ahó(z) semmi közöm, de ennek meg kell lenni.

Hát nincs más, akkó(r) kapta, fogta a kardját, akkó(r) karddal kezdte ottan a földet izé(l)ni. Persze ugy-e, hát karddal nem lehet úgy, mint ásóval. Hát csiná(l)t, mit mondjunk, ez a kosár, akkora kis gödröt.

— No, itt van, kész!

Odaáll a ló, hát még a térdét se éri a gödör:

— Jaj, nem úgy ám! Hanem olyan gödröt ájjál, hogy amikor én beleállok, hát a fülem hegyi és az ór(r)om hegyi látsszon ki!

Ej, hát most mi(t) csináljon?

* áss!

— Hát nincs más hátra, ennek meg kő(II) lenni, mer(t) ha nem, akkó(r) végünk van!

Ujbú(II) megin(t) nekiá(II)t, vágja avval a karddal, dobá-li azt a földet. Oda-odamén a ló, próbá(II)gati:

— Még mindég kicsi!

Hát szóval olyan gödröt kellett neki ájni, hogy mikor a ló beleállt, akkor ne látsszon ki csak a füle hegyi meg az ór(r)a hegyi.

Mikó(r) ez kész lett, a gödör, akkor azt mondja neki:

— Te meg most menj föl erre a fára, de a kardodat ha(gy)d lent, és бүkd a földbe!

Mindjárt kapta a kardot, belebükte a földbe. Ű meg, hogy megy föl a fára, azt mondta neki a ló:

— Ja(j), nem úgy ám! Hogy ne a hegyivel, hanem a hüvelyével бүkd a földbe, hogy a hegye fölfele á(II)jon!

— Hej, ez pedig nem lehet.

— Hát pedig valahogyan meg kell csinálni!

Hát osztán akkó(r) valahogyan belebükte, hogy a hegye fölfele állt.

— Mast menj föl erre a fára! És azér(t) köllött a kardot így a földbe бүkni, hogyha majd eszrevöszöd, hogy baj van, akkor ereszködj le és ereszködj ebbe a kardba bele, mert hiába, akármi(t) csinálsz, ennek így köll lenni! Mer(t) úgyis véged lesz, ha baj lesz. Ereszködj a kardba és slussz! Én meg maj(d) beleálllok ebbe a gödörbe.

Hát a ló osztán beleá(II)t a gödörbe, ű mög fölmönt a fára. Amikor fölment a fára, azt mondja neki a ló:

— Vigyázz, jól megkapaszkodj, mer(t) majd én nye-rítök.

Elnyerítötte a ló magát, csak úgy rözgött az a fa!

Egyszer egy kisvártatra fölszól oda, a gyerekek:

— Nézz csak hátra, hogy látol-e valamit?

— Nagyon messzire látok olyan kékforma kékségöt.

— No, az lesz az. Majd gyün.

De akkó(r) még messze vót, tündérországba(n) valahol. Egyszer mondja:

— No, vigyázz, má(r) majd megen nyerítök. Maj(d) gyün az.

Elnyerítötte magát . . . hát szóval megjegyzöm, azt mondta neki, a gyereknek:

— Ha ideér az a ló, és majd mink ketten összeveszünk, de csúnyáú(l). De te ne törődj semmivel, csak arra figye(l)j, maj(d) mikor mi veszekődünk, amelyik elébb elfárad, az vöröset hugyozik. És amelyik másik mint röndöset, mint szoktunk, ha hugyozí, a lesz a nyertes. Hát erre vigyázz rá, hogy amelyik vöröset hugyozí, a lesz a buktis. És hogyha látod, hogy én vöröset hugyozok, akkor már meg is buktunk. Akkor csak ereszkődj le ide a kardba, mert itt hiába szabadulsz, hiába menekülsz, mert itt elmenekű(l)ni nem tudsz. De hogyha az(t) látod, hogy az hugyozik vöröset, akkor mink nyertünk. Akkor bátran legyühetsz a fárú(l). No jó, hát most vigyázz, mer(t) majd megén nyerítek.

Elnyerítötte a ló magát. Hát persze az osztán mindég közelébb, közelébb, hát gyütt. Amikor odaért a tóhoz, hát az nem tudta most, hogy hol nyerít ez? Kereste, úgy nyerítözött a(z) is ottan, de ű nem talál(l)ta, mer(t) ez meg innen vót. Azt mondja:

— Vigyázz, maj(d) most nyerítök! Azt majd átgyün, rám talál.

Elnyerítötte magát, az mög möghallotta, csak úgy zuhogott neki a víznek, gyütt át! Amikor az átgyütt, ez megin(t) nyerítött, hogy hát talál(l)jon rá. Mikor elnyerítötte magát, mindjárt rá is talált. Persze úgy lent á(ll)t a gödörbe(n), és rajta vót a sok vacak. Hát ű azt nem érzötte, hogy amikó(r) rugdá(l)ta űtet, mer(t) az árok mély vót, csak a füle hegyi látszott ki. Így hát űneki nem árthatott, hiába rugdá(l)ta, mert nem találta. Persze amint ott rugdá(l)ta, hát ű is úgy emelgette magát, hogy csak a izéket rugdálja

le rula, azokat a vacakokat. De aztán rugdali feszt. Anyyira rugdálta, hogy már mind lerugdá(l)ta rula azokat a vacakokat, csak egy bivalybűr maradt, a többit má(r) lerugdá(l)ta.

Persze akkor ennek a teste akkor má(r) megkönnyebbült. Úgyesen kiugrott a gödörből és nekiesett, összevittak. Vív-nak, de cudaru(l)! Jó(l) van, de ű még akkor pihent vót, de az má(r) elfáradt, még azokat a sok vacakokat lerugdálá(l)ta rula. Persze az má(r) aztán elfáradt akkór(r)a, nem birta tovább, megállt. Amikor megállt, elkezdött huggyozni, hát csupa vér gyün tüle.

Ez a gyerök mög hát látta, akkor csak gyütt le a fáról. Mikó(r) legyütt, azt mondja a lova neki:

— Most ülj a hátamra, ezt pedig kösd oda mellém!

Akkor összekötte őket. Gyüttek hazafelé. Persze akkor má(r) hát a(z) is kipihent egy kicsit, egyre mondja ennek az ű lovának:

— Én erősebb vagyok, hagy üljön az én hátamra, majd én viszöm.

A gyeröknek mög odasúgta:

— Rá ne ü(l)j, mert akkor veszve vagyunk! Különbén eddig elhordoztam, elég erős vagyok én is.

Mennek egy darabig, egyszer azt mondja a gyeröknek:

— Nézz csak hátra, fiam . . . gazdám, látol-e még valakit?

— Gyünnenk még tizenketten.

— No, azok a te bátyáid, gyünnenk utánunk.

Hát mikor osztán odaértek a királyi udvarba, persze bement mind a tizenkét ló. De ez mind ló volt, mert el vót varázsolva, mer(t) ez az öregasszony elvarázsolta. Mind a tizenkettő bemönt oda a királyi udvarba. Akkor persze aztán hát ott hagyták, űk aztán elmentek, lefeküdték.

Reggel osztán a király kíváncsi vót, hogy meghozta-e a gyerök a lovat? Fölkelt korán, lemén az udvarra, hát egész ménös van ott az udvarba(n). Nahát mos(t) megjegyzőm, az,

akit űk hoztak, ez monyas vót, a többi tizenegy pedig mind kanca vót.

Na, ezt (a patkót) mos(t) próbálják meg! Hát próbálík ezt a monyast, nízík a lábát, hát éppen mintha ennek a lábárú(l) esett vóna le.

Na, jó(l) van, ez mind megvan. Délután, úgy estefelé megen, hogy hát mennek a gyertyáér(t) a kocsisok. Hát hítták ezt a gyerköt is megin(t). Azt mondja, ű nem megy. Hát ezök a többi kocsisok aztán kez(d)tek mérgeelődni, hogy nem lehet neki izé(l)ni semmit, mindég kifog rajtik. De azér(t) megin(t) elmentek meglesni éjszaka.

Amikor odamennek, hát má(r) meg olyan fényös az istálló, mint a palota, de a lovak is csak úgy ragyognak. Hát ezök a kocsisok osztán: hát mi az Isten csuda van evvel az emberrel? Egyször odanéznek az ablakra, megin(t) ott van egy ilyenféle dolog.

Hát másnap űk megin(t) elmennek a királyhol, bejelentik.

Reggel osztán, mikor elgyütt az idő, mennek, hogy má(r) kihallgatásra. A király már tudta úgyis, hogy miér(t) jönnek. Valami ilyesmi dologért. Azt mondja:

— Ide ne merjetök jönni! Nem látjátok, hogy egész ménöst hozott az éjjel? Ez képes az én kastélyomat is elvinni innen. Hát azé(rt) ennek hagyjatok békit!

De hát osztán egyre kiabálik:

— Aranyhaj! Aranyhaj!

A király megcsendesődött. Gondolta magába(n), hogy majd elhozati vele azt az aranyhajú lánt, legalább lesz felesége, aranyhajú felesége.

Úgy is lött. Fölvívatta a gyerköt:

— Amivel világtottá(l) az éjjel, neköm hoz(d) föl!

Fölvitte a gyerök, hát aranylány haja vót.

— Ha ezt a lánt, akinek a hajábú(l) ez a darab hibádzik, ha el nem hozod, akkor fölakasztatlak!

Hát osztán este megen, mikor kiment az istállóba, hát

megen szomorkodik. Hol talál ű most aranyhajú lánt, és hogy éppen ez legyen, ez a haj passzoljon bele? Hát osztán amint sétál az istállóba(n), de hát nincs kedve semmihöl, szomorú, azt mondja neki:

— Neköd má(r) meg bajod van!

— Az ám, mégpedig nagy!

— Hát mi az a nagy baj?

— Azt mondta a király, hogyha azt a lánt el nem hozom, akinek az a darab haj hibádzik a hajábú(l), akkor fölakasztat.

— Ez már nagy baj! Látod, ugy-e, mondtam, hogy ne láss és ne ha(ll)j, mikor gyöttünk? De te megláttad, föl kellött vennünk. Most milyen bajt szöröztél! Többi csak amilyen vót, olyan vót. De ez má(r) nagy baj, mert vissza köll mennünk a tündérországba, oda, ahonnan ede gyöttünk, ahhol az öregasszonyhol. Az az öregasszony állandóan mindig ott van, és ez a lány pedig egy bölcsőbe(n) van, és az öregasszony azér(t) van ott, hogy azt a bölcsőt mindig rángatja, a lány meg benne van. Igaz, hogy a lány szép, de a bö(l)cső még hétszerte szebb. Hát most arra kérlek, lelködre kötöm, nehogy megen kárt valljunk, mint akkor, mikor gyöttünk, és mon(d)tam, hogy se ne láss, se ne ha(ll)j, mégis megláttad, és föl köllött venni! Hát most még egyszer ismétlöm, hogy a lány szép, de a bö(l)cső még hétszerte szebb. De hogyha odamegyünk és bemész, a bö(l)csőhöl(h) hozzá ne nyulj! A hánt kihozhatod, de a bö(l)csőhöl hozzá ne nyulj, mer(t) az öregasszony az(t) rángatja, a bölcsőt, és ha hozzányulsz, az rögtön elfog. No, ezzel vezess ki, és fogunk menni!

Kivezette, ráú(l)t a hátára. Megindultak és úgy ment, mint a szélvész. Amikor odaértek:

— No, itt van, menj be és hozd ki! Csak addig vigyázz, amig kihozod, a többi má(r) nem a te bajod! Mikor az én hátamon vagy, má(r) nem a te bajod, csak addig, hogy hozd ki!

Nahát most má(r) bement. Akkor azt mondja neki a ló, még mielőtt be nem ment:

— Nem akarom, hogy csalódjunk, mert hát akkor is mondtam, mikor gyöttünk, hogy ne láss és ne ha(ll)j, és mégis megtetted. Hát most is mondom, hogy a bö(l)csőhöl hozzá ne nyulj! Tehát ha bemész, hát a bö(l)csőhöl hozzá ne nyulj, csak a lánt hozd ki! És esetleg, ha úgy talál történni, hogy a bö(l)csőhöl hozzányulsz, az öregasszony rögtön elfog, és akkor veszve vagyunk! Hanem tudod mit? Ha az öregasszony elfog, az rögtön mindjárt nekiáll, és vágja a fát és tüzet rak alád. Vaskalickába tesz, és tüzet rak alád, és ott fogsz elpusztulni. Hanem ha ez megtörténik, hogy elfog az öregasszony, s bezár a vaskalickába, és ha vágja a fát, te meg mon(d)jad neki, hogy: — Öreganyám, kend má(r) öregasszony, kendnek nehéz ez, a favágás, majd én vágok fát. Igaz, hogy majd mondja az öregasszony, hogy magad alá vágod, de te avval ne törődj semmit, csak te monddjad neki, hogy te vágod. És mikor vágod a fát, akkor monddjad az öregasszonynak, hogy annyit megtehet, hogy hamarább menjen a vágás, hát adogassa neköm ide a fát! És majd az öregasszony, maj(d) mikor adogati neköd a fát, te meg vágdolod. Majd amint ott hajú(l)dozik az öregasszony, úgyhogy ne vegye észre, csapj oda a fejszével, csabd le a nyakát. De azér(t) ha csak lehet, ha bemész, a bö(l)csőhöl hozzá ne nyulj! Na, most bemehetsz!

Bement a gyerek. Mikor meglátta a bö(l)csőt, hát még hétszerte szebb vót, mint a lány. Ő ezt nem hagyja. Ű viszi bö(l)csőstű(l). Persze megfogta, de az öregasszony eszrevötte:

— Ehen, jómadár! Megvagy! Gyere csak a kalickába!

Betette a vaskalickába. Akkó(r) nekiá(ll)t, vágja a fát, hogy maj(d) tüzet rak alá. Egyszer odaszól ez a gyerök:

— Hát ken(d) má(r) öregasszony, kendnek má(r) nehéz ez a favágás. Majd én vágok fát.

— Jó(l) van, fiam, vágjad! De hát magad alá vágod.

— Nem baj az, majd én vágom.

Neki adta a fejszét:

— Itt van, hát vágjad!

Elvág egy darabot, kettőt:

— De hát, öreganyám, ez gyorsabban menne, legyen szives, hogy nekem ne kö(ll)jön érte menni, adogassa ede, hogy én birjam vágni!

Hát az öregasszony aztán adogatta neki, ű meg vágta. Elvágott egypár darabot, az mög mindég figyelte, hogy az öregasszony amint ott hajuldozik, hogy észre ne vögye.

Hát egyszer az öregasszony valahugyan úgy fé(l)rehajtott a fejit, vagy mi, ez mög odacsapott a fejszével. Az öregasszonnak a feje leesött. No, most nincs mitől félni, most viszi cak-pakk a bölcsővel együtt. Amikor kivitte, ráű(l)t a ló hátára. A ló megindú(l)t, mint a szélvész. Egykettőre otthon lettek.

Akkor, amikor beértek a királyi udvarba, a lány a bö(l)-csővel együtt fölment a háztetőre. Akkor a gyerek megj(e)d)t, hogy most ötet fölakasztja a király, mert azt mondja, nem töttem a kötelességömnek eleget.

— Mon(d)ta neköd a király, hogy oda vidd mellé az ágyba?

— Nem.

— Akkor semmi közöd tovább hozzá. Te meghoztad, és a király csináljon vele, amit akar.

Hát akkor elmentek, lefeküdtek.

Másnap, mikor oszt a király fölkő(l)t, fölkő(l)ti:

— Nahát, hol van a lány?

— Hát ott van a háztetőn.

Meglátta a király, persze a bö(l)cső is szép vót, de hát a lány is. Na, hát majd mos(t) lesz neki aranyhajú felesége. Akkor fölszó(l)t oda a lányhoz:

— Hát gyere le! Én király vagyok, és elveszlek feleségemnek.

- Nem, ó, nem!
- Há(t) mér(t) nem?
- Nem és nem és nem!
- Hát aztán, hát ígért ű neki eget-fő(l)det, mindönt neki.
- Hát mér(t) nem gyüssz le?
- Ezt, azt, így, úgy, mindönt ígért neki.
- Nem és nem és nem!
- Hát ugyan, hát mit kívánná(l)?
- Ott vannak azok a kancák — mer(t) ott vó(l)tak még akkor is az udvarba(n) széjjel —, és addig nem megyök le, még ezöket a kancákat meg nem fejik.
- Azt kérdje a király:
- De ki?
- Az, aki űket idehozta.
- Akkor azt mondja a gyerekeknek:
- Te gyerek, te hoztad ide, hát mos(t) fejd meg!
- De a lány meg leszölt, hogy csiná(l)tasson egy kádat a király, mert a tej nem fér bele. Má(r) hugyan mondjam? Sok tej . . . lesz tizenegy kancátú(l). Há(t) mindjárt hoztak egy kádat:
- No hát, gyerek, te hoztad ide ezeket a kancákat, hát mos(t) fejd meg!
- Elkez(d)te a gyerek fejni, a tejet öntözte a kádba. Amikor beleöntötte a kádba, az meg elkezdett főr(r)ni a kádba(n), mint mikor tüzelnek alá. A tündérok elvarázsolták, úgy főr(r)t, csak úgy lobogott!
- Hát mikor azt kész lett, megfejte mind, beleöntözte a kádba. Akkor azt mondja a lánnak föl a király:
- No, hát megvan. Most gyere le!
- Nem!
- Hát miér(t) nem? Hát e(z) is megvan.
- Hát nem és nem és nem! Nem megyek!
- Hát mit akarná(l) még?
- Addig nem megyek le, míg abba(n) a tejbe(n) meg nem fürdik.

— De ki?

— Az, aki megfejte.

Akkor odaszól a gyeröknek:

— Na, gyerek, te fejted meg, hát mos(t) fürödj meg benne! Maj(d) talán legyün.

A lova meg odasúgta neki:

— Mondd meg a királynak, hogy te megfürdöl benne, de engedje meg, hogy én is odamehessek, és hogy lássam, hogyan fürdesz!

Mondja ű a királynak:

— Én megfürdök benne, de a lovam is szeretné látni, hogyan fürdök.

Azt mondja neki a király:

— Hát vezes(d) ki!

Kivezette a lovat a gyerök. A ló odamönt a kádhoz, és rátötte a fejit a kád szélire, s még a gyerök levetkőzött, ő addig azt a tüzességöt, ami volt ott a tejön, ű azt föl-szívta magába, és a tej úgy maradt szépen, mint más közön-ségös tej. Gyerök levetkőzött, bele is ugrott. Megfürdött. Amikor megfürdött, kigyütt a tejbű(l), még hétszörte szöbb lett a gyerök, mint azelőtt vót.

Akkor fölszól a király a lánnak:

— Na, hát ez is megvan, gyere le!

— Ó, nem.

— Hát mér(t) nem? Hát ez megvan!

— Nem és nem és nem!

— Hát miér(t) nem?

— Addig nem megyek le, még te is meg nem fürdesz.

Jó(l) van, de mikor a gyerök fölkészült, a ló meg azt a tüzességet megin(t) visszaeresztötte a kádba. Akkor a tej csak úgy lobogott, úgy főr(r)t. Mikor mon(d)ta a királynak, hogy fürödjön meg benne, a király látta, hogy főr(r) a tej. Azt mondja:

— Ebbe(n) nem lehet megfürdeni.

— Miér(t)?

— Azér(t), mer(t) fór(r).

— Hát hogy löhetött annak a gyeröknek megfürödni?
(Ak)kor odatekint a gyerökre, hát a gyerök hétszerte szebb, mint vót. Gondolta magába(n), hát egye meg a fene! Megfürdik, majd ű is szebb lesz, s majd akkor legyün a lány.

Akkor kapta a király, levetkőzött, beleugrott a tejbe. Persze az a fór(r)ó tej egyszerre mindjárt megfór(r)ázta mindenét, csak a csontjai zörögtek. Így lett vége a királynak.

Akkor a lány legyütt, és odaborult a gyeröknek a nyakába:

— Mátul fogva te vagy a király, én meg királyné.

Azok a lovak, akik ott vótak az udvarba(n), az meg mind lett az ű bátyjai:

— Szépen most elmöhették tik is. — Mert azok is királyfiak vótak mind. Így osztán elmentek azok is.

Így éltek osztán a világba(n). Még talán máma is élnek, ha meg nem haltak.